

**РЕВИЗИРАНА ЕВРОПЕЙСКА ХАРТА
ЗА УЧАСТИЕТО НА МЛАДИТЕ ХОРА В
ЖИВОТА НА ОБЩИННИТЕ И РЕГИОННИТЕ**

Харта без статут на конвенция

Приета от Конгреса на местните и регионални власти в Европа
(10-та сесия - 21 май 2003 - Приложение към Препоръка 128)

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение

Преамбюл

Принципи

Част I: Секторни политики

- I.1. Политика за спорт, свободно време и асоциативен живот**
- I.2. Политика за насърчаването на младежката заетост и борба с безработицата**
- I.3. Политика за градска среда, жилищна политика и транспорт**
- I.4. Образователна и квалификационна политика насърчаваща младежкото участие**
- I.5. Политика за мобилност и обмени**
- I.6. Здравна политика**
- I.7. Политика за равнопоставяне между половете**
- I.8. Специфична политика за селските райони**
- I.9. Политика за достъп до културата**
- I.10. Политика за устойчиво развитие и околната среда**
- I.11. Политика за борба с насилието и престъпността**
- I.12. Анти-дискриминационна политика**
- I.13. Политика за сексуалността**
- I.14. Политика за достъп до правата и закона**

Част II: Инструменти за младежко участие

- II.1. Обучение в младежко участие**
- II.2. Информирание на младите хора**
- II.3. Насърчаване на младежкото участие чрез информационните и комуникационни технологии**
- II.4. Насърчаване на участие на младите хора в медиите**
- II.5. Насърчаване на младите хора да се занимават с доброволческа работа и да се посвещават на обществени каузи**
- II.6. Подкрепа на проекти и инициативи на младите хора**
- II.7. Насърчаване на организациите на младите хора**
- II.8. Младежко участие в неправителствени организации (НПО) и политически партии**

Част III: Институционално участие на младите хора в местни и регионални дела

- III.1. Младежки съвети, младежки парламенти, младежки форуми**
- III.2. Подкрепа на структури за младежко участие**

ВЪВЕДЕНИЕ

Основата на това, което щеше да се превърне в ревизираната Европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, беше представена на първата и втората конференция за младежки политики, организирани от Постоянната конференция на местните и регионални власти в Европа, съответно в Лузана (юни 1988) и в Ланголен (септември 1991). Малко по-късно, през март 1992, Постоянната конференция прие Резолюция 237 и Член 22 от нея за приемане на Хартата.

По случай 10-та годишнина на Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите Конгреса на местните и регионални власти в Европа (CLRAE) към Съвета на Европа в партньорство с Дирекцията за младежта и спорта на

Съвета на Европа организираха конференция на тема "Младите хора - участници в техните градове и региони". Основната цел на конференцията, проведена в Краков на 7 и 8 март 2002, беше да даде оценка на напредъка направен в областта на младежкото участие по време на 10 години от съществуването на хартата, като се обсъдят нови начини за насърчаване на младежкото участие, посредством разпространяване на добри практики и др. Участниците в конференцията приеха Кравковската Декларация, в която потвърждават, че младите хора са граждани в общините и регионите, в които живеят, както всяка друга възрастова група, и следователно трябва да имат достъп до всички форми на участие в обществото и, че утвърждаването и популяризирането на ролята на младите хора в развитието на едно демократично общество, в частност местния и регионален обществен живот, е подкрепено и възстановено. При това конференцията предостави помощ на Интегрирания проект на Съвета на Европа "Да направим демократичните институции работещи".

Участниците освен това призоваха за отговор на новите предизвикателства, пред които са изправени младите хора в съвременното общество. Затова те поискаха от CLRAE и Консултативния съвет по младежките въпроси на Съвета на Европа да назначи експерти, които да подготвят предложение за изменение на Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, с цел тя също да отговаря на новите предизвикателства на XXI век, като информационното общество и градската несигурност.

Работните срещи бяха свикани в края на 2002 и началото на 2003. Разискванията на тези работни срещи дадоха основата на настоящата версия на Хартата. Тази версия на Хартата е съставена от три части. Първата предоставя на местни и регионални власти насока за това как да провеждат политики засягащи младите хора в различни области. Втората част предоставя средствата за подпомагане на участието на младите хора. И накрая, третата част дава съвети за това как да се осигурят институционални условия за участие на младите хора.

ПРЕАМБЮЛ

Активното участие на младите хора в решенията и действията на местно и регионално ниво е крайно необходимо в стремежа да се изгради по-демократично, всеобхватно и проспериращо общество. Участието в демократичния живот на всяко общество е повече от гласуване и кандидатиране за избори, въпреки че това са важни елементи.

Участието и активното гражданство се изразява в това да имаш правото, средствата, пространството и възможността, а когато се налага и подкрепата, да участваш и влияеш в процеса на вземане на решенията и да се заемеш с действия и дейности, с които да допринесеш за изграждането на едно по-добро общество.

Местните и регионални власти, като власти най-близко до младите хора, имат много важна роля в насърчаването на младежкото участие. По този начин местните и регионални власти могат да бъдат сигурни, че младите хора не само ще чуват и учат за демокрацията и гражданството, а остава да ги практикуват. И все пак младежкото участие не е свързано само с възпитаването на активни граждани или изграждането на демокрация за бъдещето. За да бъде участието пълноценно за младите хора, е жизненоважно те да могат да влияят и оформят решения и действия, когато са млади, а не само на по-късен етап от живота им.

Когато местните и регионални власти подкрепят и насърчават младежкото участие, те допринасят и за социалната интеграция на младите хора, като им помагат да се справят не само с предизвикателствата и трудностите на младежта, но и с предизвикателствата на едно съвременно общество, в което анонимността и индивидуализма често са доминиращи. Но, за да бъде младежкото участие в живота на общините и регионите успешно, трайно и пълноценно, е нужно повече от развитие или реструктуриране на политическите или административните системи. Всяка политика или дейност, създадена с цел насърчаване на младежкото участие трябва да осигури културна среда на зачитане на младите хора и също така трябва да вземе под внимание разнообразните нужди, условия и стремежи на младите хора. И трябва да включва някакъв елемент на развлечение и удоволствие.

ПРИНЦИПИ

1. Участието на младите хора в живота на общините и регионите трябва да е съставна част от една глобална политика за гражданско участие в обществения живот, описана в Препоръка Rec (2001) 19 на Комитета на министрите към страните членки за участието на гражданите в местния обществен живот.

2. Местните и регионални власти са убедени, че всички секторни политики трябва да имат младежко измерение. Затова те поемат задължението да се придържат към клаузите на тази харта и да прилагат различните форми на участие, които следват, като се консултират и си сътрудничат с младите хора и техните представители.

3. Принципите и различните форми на участие препоръчани в тази харта се отнасят за всички млади хора без изключение. За да се постигне това, трябва да бъде отделено специално внимание на насърчаването на участието в местния и регионален живот на млади хора в неравностойно положение и от етнически, национални, социални, сексуални, културни, религиозни и езикови малцинства.

ЧАСТ I: СЕКТОРНИ ПОЛИТИКИ

I.1 Политика за спорт, свободно време и асоциативен живот

4. Местните и регионални власти трябва да подкрепят организирани социокултурни дейности - ръководени от младежки асоциации и организации, младежки групи и обществени центрове, които заедно със семейството и училището или работата, са един от стълбовете на социалната сплотеност в общината или региона; те са идеален канал за младежко участие и провеждане на младежки политики в областите на спорта, културата, занаятите и търговията, художествени и други форми на творчество и изразяване, както и в областта на социалната дейност.

5. За да развият местния и регионален сектор от младежки асоциации, местните и регионални власти трябва чрез подходящи мерки да предоставят своята подкрепа, най-вече на организации които обучават фасилитатори и лидери на младежки клубове и организации, както и на младежки работници, които имат важна роля в живота на местно и регионално ниво.

6. Местните и регионални власти трябва да подтикват асоциациите да насърчават активното участие на младите хора в техните органи.

I.2 Политика за насърчаването на младежката заетост и борба с безработицата

7. Икономическите и социални условия, в които живеят младите хора, указват влияние на тяхното желание и възможност да участват в техните местни общности. Ако младите хора са безработни или живеят в бедност, е по-малко вероятно те да имат желание, ресурси и социална подкрепа да бъдат активни граждани в местния и регионален живот. Безработните младежи най-вероятно са сред най-изолираните в обществото и затова местните и регионални власти трябва да разработват политики за насърчаване на инициативи, които намаляват младежката безработица.

8. Следователно местните и регионални власти трябва:

а) да разработват политики и програми съгласувани с младите хора (включително тези, които са безработни или има риск да останат без работа), местните работодатели, синдикатите, властите, отговорни за образованието, обучението и заетостта, и младежките организации, които да са насочени към причините за младежката безработица и да насърчават възможностите за заетост на младите хора;

б) да създадат местни центрове по заетостта, където да се предоставя експертна помощ и подкрепа на безработни млади хора, за да намерят пълноценна и стабилна работа. Безработните млади хора трябва да имат правото да участват в управлението на тази центрове, ако имат желание;

в) да подкрепят създаването на бизнеси, предприятия и кооперации от млади хора или групи от млади хора като предоставят финансова и друга подкрепа като помещения, оборудване, обучение и професионална консултация;

г) да насърчават експериментирането на млади хора със социалната икономика, местни инициативи за взаимопомощ или кооперации.

1.3 Политика за градоустройство, жилища и транспорт

9. Заедно с представители на младежките организации, местните и регионални власти трябва да създадат условия за развитието на политиката за градската среда, основана на по-интегрирана, не толкова фрагментарна среда на живот, която благоприятства за общественото взаимодействие и развитието на висококачествени обществени територии.

10. Местните и регионални власти трябва да провеждат политика за жилищата и градската среда, която директно въвлеча младите хора в консултативни тела, които включват избрани представители на местно или регионално ниво, хора, отговорни за взимане на решения свързани с икономиката, лидери на асоциации и архитекти. Тяхната цел е:

а) да съставят програми за по-хармонична среда, която благоприятства личностната реализация и развитието на сплотеност между поколенията;

б) да провежда съгласувана политика за градската среда, която се съобразява със социалните и межкултурни обстоятелства при изготвянето на програми за жилищно строителство и/или жилищна реставрация;

11. В близко сътрудничество с младежки организации, арендаторски и/или потребителски организации, социални жилищни агенции и социални работници, местните и регионални власти трябва да подпомагат развитието или да развият в рамките на съществуващите социални структури:

а) местни информационни услуги за жилища за млади хора;

б) местни планове (напр. ниски заеми, системи за гаранция на наема), които да улесняват достъпа на младите хора до жилища.

12. Мобилността на младите хора е възможна чрез лесен достъп до обществения транспорт, на който те са главни потребители. Мобилността е крайно необходима за участието в обществения живот и пълноценното гражданство.

13. Следователно младите хора трябва да са въвлечени в организацията на обществения транспорт, както на местно, така и на регионално ниво. Специално пригодени цени трябва да дават възможност и на младите хора в най-неравностойно положение да пътуват.

14. В селските райони мобилността и транспорта са от първа необходимост за качеството на живот, а не само условие за улесняване на участието. Следователно местните и регионални власти трябва да подкрепят инициативи за транспорт в селските райони, който имат за цел да предоставят транспортни услуги (обществени или частни, индивидуални или групови) и да увеличат мобилността в селските райони на групи като млади хора, които в момента са изключени, поради липса на транспортни средства.

1.4 Образователна и квалификационна политика насърчаваща младежкото участие

15. Училището е институция, в която младите хора не само прекарват значителна част от живота си и където следват програма за формално обучение то също така е място, където се формират много от техните възгледи и перспективи за живота. Важно е младите хора да се обучават в ангажираност и демокрация още в училище и в курсовете по демокрация, участие и гражданство да са достъпни и добре осигурени. Но освен това училището трябва да бъде място, където младите хора изпитват демокрацията в действие и където тяхното участие във взимането на решения е подкрепяно, насърчавано и смятано за ефективно. Следователно: **а)** местните и регионални власти трябва активно да насърчават участието на младите хора в живота на училищата. Те трябва да предоставят финансова и други видове подкрепа като помещения за срещи, за да дадат възможност да младите хора да създадат демократични образователни асоциации. Тези асоциации трябва да бъдат независими и самоуправляващи се и, ако искат, трябва да имат право да участват в решенията, свързани с управлението на училището, в партньорство с учителите и училищните власти.

б) там, където местните и регионални власти са отговорни за учебните планове, те трябва да се консултират периодично с учениците и ученическите съвети във връзка с учебните планове и тяхното развитие. Те също така трябва да осигурят включването на

гражданското и политическо образование в учебните планове, като му отредят нужния акцент и ресурси в образователната програма на всички ученици.

I.5 Политика за мобилност и обмени

16. Местните и регионални власти трябва да подкрепят тези асоциации или групи, които подпомагат мобилността на младите хора (младежки работници, ученици или доброволци) чрез политики за обмен и да развиват мрежови политики и съзнание за европейско гражданство.

17. Местните и регионални власти трябва да насърчават младите хора, техните организации и техните училища да участват активно в международни дейности за побратимяване, всякакви видове обмени и европейски мрежи. Тези власти трябва да са готови да им предоставят финансова подкрепа, за да подпомогнат изучаването на чужди езици и между-културните обмени, както и обмени на опит.

18. Те трябва да включват млади хора и/или техни представители в комитетите по побратимяване и други органи отговорни за осъществяването на тези обмени.

I.6 Здравна политика

19. С цел подкрепа на иницирането и осъществяването на проекти, които са породени от млади хора и подкрепят, както развитието на идеята за цялостното здраве, така и динамиката на обществения живот, местните и регионални власти трябва да създадат и утвърдят институционален апарат за консултация между младежките организации, избраните представители и всички обществени и професионални групи ангажирани със социалните грижи и здравеопазването.

20. Изправени пред опустошителното действие на злоупотребата с тютюн, алкохол и наркотици сред младите хора, местните и регионални власти трябва да въведат, развият или популяризират, заедно с представители на младежки организации и здравни служители, местни информационни политики и места, където младите хора, засегнати от тези проблеми, могат да получат съвети, както и политики за специално обучение за млади социални работници и за доброволци и лидери на организации прилагащи стратегии за превенция и рехабилитация на засегнатите млади хора.

21. Предвид растящото разпространение на болестите, предавани по полов път, местните и регионални власти трябва да засилят информационните кампании и превантивните мерки насочени към младите хора и по този начин да внедрят в общността дух на солидарност пораждащ обществени връзки, в които моралното осъждане и разделението нямат място. Младите хора, представителите на местните младежки организации и здравните служители трябва да бъдат директно въввлечени в изработването и прилагането на тези информационни програми и дейни програми за действие.

I.7 Политика за равноправие между половете

22. Като част от политиките за създаване на оптимални условия за равно участие на жени и мъже в местните и регионални дела, местните и регионални власти трябва да предприемат действия за подпомагане на достъпа на младите мъже и жени до отговорни длъжности в професионалния живот, асоциациите, политиката и местните и регионални власти.

23. В рамките на правомощията им, местните и регионални власти трябва да провеждат, от периода на ранното детство, образователна политика на равноправие между жените и мъжете.

24. За да провеждат политика на равноправие между жените и мъжете, и регионални власти трябва;

а) да съставят средносрочен план с цел елиминиране на неравенствата между младите мъже и младите жени;

б) да приложат и дадат оценка на мерки, които насърчават равноправните възможности за момичетата и младите жени.

25. За да постигнат тази цел, тези политики трябва по-специално да дадат възможност на момичетата и младите жени:

а) да получават конкретна информация за обучителни курсове за професионална квалификация;

б) да усвояват професионални умения чрез отпускане на помощи и учебни курсове по професии, включително тези, което по принцип са заемани от мъже;

- в)** да бъдат обучени в управлението на обществените дела като им се поверяват отговорности на най-високо ниво, на базата на квота, места определени за жени;
- г)** да се въведат финансови мерки за социални услуги, които помагат на момичетата и младите жени.

I.8 Специфична политика за селските райони

26. Местните и регионални власти трябва да вземат под внимание различните нужди на младите хора в селските райони, когато разработват или утвърждават действия и дейности за насърчаване на младежкото участие. Следователно те трябва:

- а) да осигурят провеждане на образователна, трудова, жилищна, транспортна и други секторни политики, които отразяват и са насочени към специалните нужди на младите хора, живеещи в селските райони. Тези политики трябва да помагат на младите хора, които искат да живеят в селски райони, да останат там. Младите хора, които живеят в селските райони, не трябва да търпят или очакват по-ниско ниво на социални услуги и грижи от тези, които живеят в градските райони;
- б) да предоставят финансова и друга помощ на младежки организации и други обществени организации, активни в селските райони. Тези организации могат да стимулират обществения и културен живот в селските общности и могат да бъдат важна отправна точка за младите хора към обществото. Младежките и други обществени организации не само играят важна роля в насърчаването на младежкото участие; те също така могат да подобрят качеството на живот и да се борят с проблеми като селската изолация.

I.9 Политика за достъп до културата

27. Изкуството и културата съществуват във форми, които са и многообразни и същевременно постоянно изменящи се, в зависимост от вкусове, места и периоди. Въпреки това, те са част от миналото, настоящето и бъдещото лично и колективно наследство, към което допринасят поколение след поколение. Те са в известен смисъл отражението на всяко общество. Младите хора, чрез техния опит в културата и капацитета им за инициативност, изследване и иновация, изграждат и играят роля в тези културни развития. Следователно е важно да се даде достъп на младите хора до културата във всичките им форми и да се подкрепят и популяризират техните възможности за творческа дейност, включително и в нови области.

28. Следователно, местните и регионални власти трябва да приемат, заедно с младите хора и техните организации, политики изградени така, че да дадат възможност на младите хора да станат действащи лица в културата, чрез достъп до знания, практикуване на културни дейности и творческа работа по места и като използват методи създадени за тази цел.

I.10 Политика за устойчиво развитие и околната среда

29. Изправени пред все по-ясното влошаване на околната среда, местните и регионални власти трябва да предоставят финансова подкрепа на образователни проекти в училищата и асоциациите, за да повишат разбирането на екологичните проблеми.

30. Осъзнавайки, че екологичните проблеми са от основно значение за младите хора, на които в бъдеще ще им се наложи да се справят с последствията от минали грешки, местните и регионални власти трябва да подкрепят дейности и проекти, които подпомагат устойчивото развитие и защитата на околната среда и които включват млади хора и техните организации.

I.11 Политика за борба с насилието и престъпността

31. Имайки предвид, че жертвите на престъпността и насилието са често млади хора, и осъзнавайки нуждата от намиране на адекватни реакции срещу престъпността и насилието в съвременното общество, както и нуждата младите хора да бъдат включени директно в борбата с тези проблеми;

32. Местните и регионални власти трябва:

- а) да включват младите хора в съветите за превенция на престъпността там, където такива съществуват;
- б) да работят по специално с млади хора, за които има риск да бъдат въввлечени в престъпления или които вече са били въввлечени в престъпления;

- в) да се борят с расисткото насилие с всички налични средства;
- г) да се борят с всички форми на насилие в училищата. Това трябва да става в сътрудничество с всички обвързани участници, като образователните и полицейските власти, учители, родители и самите млади хора;
- д) да допринасят за създаването на мрежи от асоциации и проекти подкрепящи проекти за ненасилие и толерантност както в училище така и извън него;
- е) да правят всичко по силите си за да защитават младите хора от сексуална експлоатация, насилие или други видове малтретиране и да осигурят структури, които предоставят психологическа и материална подкрепа и конфиденциална консултация на жертвите.

33. Прилагайки гореспоменатото, местните и регионални власти допринасят за изграждане на климат на доверие и уважение между младите хора и публичните власти като полицията.

I.12 Анти-дискриминационна политика

34. Местните и регионални власти трябва активно да популяризират човешките права и мерки за противопоставяне на дискриминацията към малцинствата (в това число и младите им членове) или към млади хора с увреждания и други групи от населението, които могат да бъдат засегнати от дискриминация, и трябва да подкрепят развитието на мултикултурни общности чрез интеграция на малцинствата, вземайки под внимание разнообразните им нужди и обичаи, култура и начин на живот.

35. В тази връзка, местните и регионални власти трябва:

- а) да приемат или затвърдят анти-дискриминационни закони, с които да осигурят равнопоставен достъп на всички граждани до обществени места, професионално обучение, образование, жилища, културни дейности и други сфери на живота. Този достъп трябва да се наблюдава и гарантира от институции, обединяващи представители на общинската управа и представители на малцинствата и самите млади хора;
- б) да насърчават междурелигиозния диалог, мултикултурното, анти-расистко образование и образованието срещу дискриминацията като част от учебния план.

I.13 Политика за сексуалността

36. По време на прехода им от детската зависимост от семейство, училище, религиозна общност или други "авторитети" към автономен живот като възрастни, младите хора могат да срещнат най-различни въпроси свързани с техните лични връзки (в семейството или близкото обкръжение, с техните връстници, с техния приятел или партньор). Появата и проявата на тяхната сексуалност не винаги е лесна, дори и те да не са готови да признаят това. Освен това има упорито невежество обкръжаващо темата за сексуалното здраве и недоверие към официалните становища за рисковете от някои видове сексуално поведение.

37. За да помогнат на младите хора да намерят техния път в тази насока към здравословен и пълноценен емоционален живот, местните и регионални власти, заедно с родители, училища и организации специализирани в тази област, трябва да насърчават и подкрепят:

- а) недиригентното сексуално образование в училищата;
- б) организации и услуги предоставящи информация за взаимоотношения, сексуални методи и семейно планиране;
- в) работа в областта по метода връстници обучават връстници (peer education).

38. Младите хора трябва да бъдат активно включени в планирането, реализирането и оценката на информационни и други услуги в тази област, насочени към младите хора.

I.14 Политика за достъп до правата и закона

39. За да живеят заедно, обществата са основани на правила, които трябва да бъдат спазвани от всички. В демократичните общества тези правила се дискутират и приемат от представители, избрани от гражданите, и на правилата се дава конкретен израз, а именно в законодателните текстове, които поставят правилата и задълженията върху всички лица.

40. С увеличаването на броя тези текстове става все по трудно човек да ги познава, спазва и прилага и по този начин се създава неравенство между гражданите. Младите хора са най-засегнати от този феномен.

41. Следователно местните и регионални власти трябва да улеснят достъпа на младите хора до техните права:

- а) като разширяват техните знания чрез разпространение на информация, по специално в училищата, групи от връстници и информационни услуги;**
- б) чрез прилагането на правата им, подкрепяйки служби, създадени, за да работят с млади хора, които имат желаят да го правят.**
- в) като позволяват на младите хора да участват в съставянето на нови правила.**

ЧАСТ II: ИНСТРУМЕНТИ ЗА МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ

42. За да се постигне реално младежко участие, определен брой инструменти трябва да бъдат на разположение, в услуга на младите хора. Това налага да се разработват обучения за участие на младите хора, да се поддържа информираността им, да им се осигуряват средства за общуване, да се подкрепят проектите им и да се признава и отдава по-голямо внимание на посвещаването на младите хора на обществени каузи и доброволческа работа. Участието става пълноценно само там, където ролята на младите хора в политическите партии, синдикатите и асоциациите е призната и, преди всичко, където се полагат усилия за насърчаването на младежки асоциации сформирани с и от самите младите хора.

II.1 Обучение в младежко участие

43. Местните и регионални власти, съзнавайки доминиращата роля, която училището играе в живота на младите хора, трябва да осигуряват в училищната среда подкрепа и обучение по младежко участие, образование по човешките права и неформално обучение в училищата. Те също така трябва да предоставят обучение и подкрепа за участието на младите хора в асоциативния живот и в местната общност чрез насърчаването на:

- а) професионално обучение на учители и младежки работници в практиката на младежкото участие;
- б) всички форми на участие на учениците в училищата;
- в) програми за гражданско образование в училищата;
- г) обучение между връстници, чрез предоставяне на нужното място и средства и чрез подкрепяне на обмен на добри практики.

II.2 Информирание на младите хора

44. Информацията често е ключ към участието и правото на младите хора да имат достъп до информация за възможностите и въпросите, които ги засягат, все повече се признава в официални европейски и международни документи и то не само в контекста на живота на общините и регионите.

45. За да участват в дейности и в живота на техните общности или да се възползват от услуги и възможности, предназначени за тях, младите хора трябва да знаят за тях. Участието в дейности и проекти, които ги интересуват или които самите те организират, често е стъпка към процес на насърчаване на по-дълбокото им въвличане в общността, включително и политическия и живот.

46. Следователно местните и регионални власти трябва да подкрепят и подобряват съществуващите информационни и консултативни центрове за младите хора, за да са сигурни, че предоставят качествени услуги, които съответстват на нуждите, изразени от младите хора. Там, където такива центрове не съществуват, местните и регионални власти и други свързани с проблема участници трябва да насърчават и подпомагат създаването на адекватни информационни услуги за младите хора, наред с други неща, чрез съществуващи структури като училища, младежки служби и библиотеки. Специални мерки трябва да се предприемат за да се отговаря на информационните нужди на групи млади хора, които имат трудности в достъпа до информация (езикови бариери, липса на достъп до интернет и т.н.).

47. Информационните услуги за младите хора трябва да са съобразени с определени професионални принципи и стандарти. Препоръчва се на публичните власти да гарантират тези стандарти и да насърчават постоянното им подобряване, където е възможно в съответствие с набор от национално (или регионално) приети мерки и

стандарты за качество. Младите хора трябва да имат възможността да участват в подготовката, изпълнението и оценката на дейностите и продуктите на младежките информационни центрове/служби и да имат представителство в техните управителни тела.

II.3 Насърчаване на младежкото участие чрез информационните и комуникационни технологии

48. Информационните и комуникационни технологии предлагат нови възможности за информиране и даване на възможност за участие на младите хора. Те могат да бъдат използвани за обмен на широк спектър от информация и, благодарение на интерактивността им, за повишаване на участието на младите хора. Следователно местните и регионални власти трябва да използват тези технологии в политиките им за информираност и участие, при условие че достъпа до тях е гарантиран за всички млади хора, от гледна точка на места за достъп и обучение в тези нови средства.

II.4 Насърчаване на участие на младите хора в медиите

49. Докато младите хора са основни потребители на медиите, те също могат да бъдат действащи лица в тази област, като се увеличат възможностите, които им се дават, да се изказват и участват в производството на информацията, която медиите доставят. Чрез начина, по който те се занимават с определени теми, те дават възможност на различна и често по-достъпна информация да бъде предоставена на техните връстници. Това участие освен това дава възможност на младите хора да разберат структурата на информацията и да развият нужните критически умения.

50. Следователно местните и регионални власти трябва да подкрепят основаването и работата на медиите (радио, телевизия, печатната и електронна преса и т.н.), създадени от и за младите хора, както и съответните обучителни програми.

II.5 Насърчаване на младите хора да се занимават с доброволческа работа и да се посвещават на обществени каузи

51. Младите хора трябва да бъдат подкрепяни и окуражавани да се ангажират с доброволческа дейност. Във време, в което младите хора са под все по-голям натиск да се представят и успяват като личности в образованието и работата, е важно доброволчеството да се насърчава и признава. Следователно местните и регионални власти трябва:

- а) да подкрепят основаването на младежки центрове и да разработват инициативи, целящи подкрепата и окуражаването на въвличането на младите хора в доброволческа дейност като информационни и популяризиращи кампании;
- б) в партньорство с младите хора, доброволческите организации, образователните власти и работодателите, да изграждат системи, които признават и узаконяват доброволческата дейност във формалната образователна система и в заетостта.

II.6 Подкрепа на проекти и инициативи на младите хора

52. Посредством техните надежди и техните желания, младите хора имат много идеи, които могат да бъдат трансформирани в проекти и местни инициативи, които са от полза за всички. Като им се даде подходяща подкрепа, тези проекти и техния успех, както и техния провал, могат също така да помогнат на младите хора да развият чувството си за отговорност автономността си и по този начин да станат действащи лица в обществото. Следователно местните и регионални власти трябва да съдействат за реализирането на тези проекти, без значение от техния мащаб, като им даде възможност в изпълнението им да бъдат съпроводени от професионалисти и да имат достъп до финансова, материална и техническа помощ.

II.7 Насърчаване на организациите на младите хора

53. Младежките организации са уникални в това, че са фокусирани преди всичко върху отразяването на мненията и обслужването на нуждите и интересите на младите хора. Те също така осигуряват пространство, в което младите хора могат да научат и изпитат възможностите и предизвикателствата на участието в решения и действия заедно с други млади хора. Важно е младите хора да имат възможност да се присъединят към младежка организация по свой избор в тяхната общност, ако имат такова желание. Младите хора също така трябва да имат правото и да бъдат подкрепяни да основават собствени организации ако искат. Следователно:

- а) местните и регионални власти трябва да имат точно определен бюджет, предназначен само за подпомагане на младежки организации, които управляват дейности или предоставят услуги или играят ролята на гласа на младите хора в общността и се застъпват за тях. Предимство трябва да се дава на организации, които са ръководени от и работят за младите хора и/или имат подходящи политики и системи, които дават възможност да участват активно;
- б) местните и регионални власти трябва да развиват принципа на Съвета на Европа за съвместно управление (co-management) и система за взимане на решения в партньорство с младите хора и младежките организации в сфери на политиката, обвързани с младите хора. Важно е там, където такива структури за съвместно управление са изградени, младите хора и младежките организации да бъдат зачитани като пълноправни партньори и да имат и възможността да не участват, ако не желаят.

II.8 Младежко участие в неправителствени организации (НПО) и политически партии

54. Жизненият, независим и активен неправителствен сектор е основен елемент на всяко истински демократично общество. Също така е важно и други сектори от гражданското общество като политическите партии да са силни и активни на местно и регионално ниво. Участието в демократичния живот на една страна, регион или община значи повече от това да се гласува на всеки няколко години. Ето защо участието в НПО и политически партии е толкова важно, тъй като те помагат на гражданите да участват в и влияят на решенията и действията постоянно. Следователно от основно значение е младите хора да бъдат окуражавани и подпомагани да участват в асоциативния живот в техните общности.

55. Местните и регионални власти трябва да предоставят финансови и други ресурси на НПО, които активно насърчават участието на младите хора в дейностите им и демократичните структури и процедури за взимане на решения.

56. Местните и регионални власти, в партньорство с политическите партии по безпристрастен начин, трябва да окуражават участието на младите хора в партийната политическа система като цяло и да подпомагат конкретни дейности като обучение.

ЧАСТ III: ИНСТИТУЦИОНАЛНО УЧАСТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В МЕСТНИ И РЕГИОНАЛНИ ДЕЛА

57. За да провеждат секторните политики описани в Част II, местните и регионални власти трябва да поемат задължението да изградят подходящите структури или спогодби, позволяващи участието на младите хора в решенията и дебатите, които ги засягат.

58. Тези структури имат различни форми в зависимост от нивото, на което са създадени, независимо дали са в село, град, градски квартал или дори регион. Те трябва да създадат условия за действителен диалог и партньорство между младите хора и местните и регионални власти и трябва да дадат възможност на младите хора и техните представители да бъдат пълноправни участници в политиките, които ги засягат. Такива структури по правило трябва да бъдат представителни и постоянни и да се занимават с всички въпроси, към които младите хора проявяват интерес. В допълнение на това може да се предвижда и създаването на специална структура за обсъждане или действие по даден проблем. В определени случаи може да е подходящо съчетаването на различни форми.

III.1 Младежки съвети, младежки парламенти, младежки форуми

59. Ефективното участие на младите хора в местните и регионални дела трябва да се основава на осъзнаването от тяхна страна на социалните и културни промени, които се случват в тяхната общност и изисква постоянни представителни структури като младежки съвет, младежки парламент или младежки форум.

60. Такава структура може да бъде съставена чрез избори или чрез назначаване от организации на младите хора и/или на доброволни начала. Групата от членовете ѝ трябва да отразява социологическия състав на общността.

61. Младите хора трябва да поемат пряка отговорност за проекти и да играят активна роля в политиките свързани с тях. За тази цел, местните и регионални власти трябва да

създадат или подпомагат структури за активно участие.

62. Тези структури осигуряват физическата рамка за свободното изразяване на младите хора за проблемите, които ги засягат, и по специално що се отнася до поставянето на тези проблеми пред властите и възможността да им се дават предложения. Въпросите, които могат да бъдат повдигнати, са свързани с тези описани в Част 1 на настоящата Харта.

63. Ролята на една такава структура може да включва:

- а) осигуряване на форум за свободно изразяване на младите хора и техните проблеми, свързани с други неща, с предложения и политиките на властите;
- б) предоставяне на възможност за младите хора да дават предложения на местните и регионални власти;
- в) даване на възможност на властите да се консултират с младите хора по дадени въпроси;
- г) осигуряване на форум, където проекти, включващи млади хора, се разработват, контролират и оценяват;
- д) осигуряване на форум за улесняване на консултирането с асоциациите и организациите на младите хора;
- е) подпомагане на участието на младите хора в други консултативни органи на местните и регионални власти.

64. Като дават възможност на младите хора да говорят и действат по проблемите, които ги засягат, тези структури предоставят обучение в демократичен живот и управлението на обществени дела.

65. Следователно младите хора трябва да бъдат окуражавани да участват в такива структури и дейностите предприети в техните рамки, за да се насърчат способностите им за учене и упражняване на принципите на демократичното гражданство. Особено за тези млади хора, които са инициатори на проекти и диалог с властите, тези структури трябва да предоставят форум за обучение в демократично лидерство.

66. Местните и регионални власти, както и самите млади хора, също така ще извлекат полза от ефекта, който участието на младите хора в тези структури може да донесе, по специално от гледна точка на окуражаването на младите хора да упражняват техните граждански права, като участието в избори и други форми на гласуване, включително референдуми.

III.2 Подкрепа на структури за младежко участие

67. За да функционират ефективно, институционалните структури за младежко участие (дали формални или неформални) се нуждаят от ресурси и подкрепа. За тази цел местните и регионални власти трябва да осигуряват на тези структури мястото, финансовите средства и материалната подкрепа, нужни за подsigуряване на тяхната безпроблемна и ефективна работа. Осигуряването на тези средства не изключва тези структури да търсят допълнителна финансова и материална подкрепа от други източници, като частни фондации и компании.

68. Местните и регионални власти трябва да гарантират осигуряването на подкрепа за структурите на младежко участие. За тази цел те трябва да назначат гарант - лице или група хора -който да следва прилагането на мерките за подкрепа и, към който структурите могат да се обърнат в случай на нужда.

69. Това лице или група хора, трябва да е/са независим/и от политическите структури и структурите на младежко участие, и кандидатурата му/им трябва да бъде подкрепена и от двете гореспоменати страни.

70. Освен да гарантира гореспоменатата подкрепа, функциите на това лице/лица могат да включват:

- а) да играе/ят ролята на посредник между младите хора и избраните местни и регионални представители по всеки въпрос, повдигнат от някой от тях.
- б) да играе/ят ролята на защитник на младите хора пред местните и регионални власти в случаи на напрежение между тях.
- в) да играе/ят ролята на връзка, чрез която местните и регионални власти могат да общуват с младите хора;
- г) да представя/т редовни отчети на вниманието на младите хора и местните и регионални власти, за да се дава оценка на нивото на участие на младите хора в

живота на общините и регионите, например чрез реализирането на проекти или участието в структури за младежко участие, и въздействие върху тяхното участие.